

De Eskimo's hebben wel duizend woorden voor sneeuw.

*Een woord voor de sneeuw van de sneeuwman, die kijkt
of er niets aan schort,
terwijl toch iedereen duidelijk blijkt
dat hij kleiner wordt.*

*Een woord voor je moeder, een woord in een traan,
want wat wordt ze klein.
Tot ze net als de sneeuwman is overgegaan
In zonneshijn.*

Willem Wilmink

Uit: 'Het beloofde land' – Lannoo 2002

Hoe vaak zegt men niet 'daar zijn geen woorden voor' als uitdrukking voor 'ik kan dit eigenlijk niet uitleggen, er is geen verklaring voor'. In dit wel vreemde gedicht van Willem Wilmink lezen we dat er '*wel duizend woorden voor sneeuw wel duizend woorden voor sneeuw*' zijn, maar zelfs niet één synoniem krijgen we te lezen. Begrijpelijk ook want zouden we iets begrijpen van de taal van een 'Eskimo', ook Inuit genoemd? Wil de witregel ons vragen niet verder aan te dringen en verder te lezen? Of legt de dichter hier meteen de link van 'echte mens', betekenis van Inuit, naar een koude versie ervan, de klassieke en ijskoude '*sneeuwman*'. Het ziet ernaar uit dat we ook dit jaar geen sneeuwpop kunnen maken. Eentje met een wortel als neus waarmee hij kan ruiken en knopen of steentjes waardoor hij '*kijkt of er niets schort*'. Ontbreekt er iets? De beleving wellicht? We kunnen ons niet van de indruk ontdoen dat het woord 'schort' de dichter meteen aan de schort (een homoniem) van zijn moeder doet denken. Van een werkwoord meteen naar een zelfstandig naamwoord, een kleine sprong! Zie ook de sprong van leven naar ijskoud en dood na het eerste vers. De tweede witregel naar de laatste strofe toe bevestigt dan weer de brug naar zijn overleden moeder. En hier stappen we van het hoge noorden over naar de warmte van het thuisfront. En hoe vertaal je de warmte van een moeder? Kom je met '*een woord in een traan*' dichterbij? Een originele vergelijking voor een afscheid dat zich laat aanvoelen als iets wat wegglijdt en stilaan verkleint en verdwijnt. En in zijn slotvers put de dichter uit zijn woordenschat waarin we de uitdrukking 'Als sneeuw voor de zon' herkennen, want '*net als de sneeuwman is moeder overgegaan in zonneshijn*'. Wat een mooi beeld, mooier dan een verhoopt winterlandschap! (HVdS)